

ÅRETS STÖRSTA ÖVNING

I år står hemvärdet för Försvarets största övning. Totalt var 1 200 personer och några hundra fordon involverade i KFÖ-veckan under ledning av chefen P4.

■ Hemvärnsbataljonerna Kinne, Västgöta-Dal, Bohus samt Göteborgs skäringsbataljon inledde hemvärnsveckan med stabsövning på måndag. Kompani-, pluton- och gruppbefäl fyllde på de följande dagarna för att slutligen ha full styrka på fredag morgon. Personal från frivilligorganisationerna fyllde sina befattningar och ett antal figuranter kryddade övningen. I övningen deltog även ett antal militärpolis och två flyggrupper.

Under övningen var det några moment som skulle nötas in, baskrav vapen med stridsskjutning – inriktningen är att man ska kunna röra sig säkert i fält med skarp-laddat vapen – skydd av objekt, ytövervakning samt intagande och bevakning av byggnad, även inne i tätorter. Under övningen gjordes också försök med nya fordon för en insatsomgång, terrängbilarna hade ersatts av pickuper med ett ledningsfordon.

En insatspluton fick agera TV-stjärnor när den lokala kanalen följde dem och sedermera sände ett inslag under kvällen.

Bohus bataljon följdes också av några riksdagsledamöter samt lokalpolitiker.

Rikshemvärnschefen, Roland Ekenberg, tillsammans med chefen för P4, Ronald Månsson, inspekterade övningen både på staber och ute bland objekten. De fick åtskilliga hälsningar och många önskemål med sig hem.

NY TAKTIK

De deltagande styrkorna gjorde stora omgrupperingar under övningen vilket innebär att man fick rekognosera inför såväl förflyttning som vid de nya objekten. Fick man inte den transportkapacitet som man väntat fick man lösa detta på annat sätt och kanske lägga om taktiken vid framkomsten. Förflyttningar och uppträdande vid de civila målen krävde också att man kunde hantera ett större antal civilpersoner som var nyfikna men också kunde vara figuranter.

Ett stort antal fordon rörde sig i övningsområdet, somliga hörde till verksamheten men även allmänheten visade

intresse för de militära övningarna vilket gjorde att antalet fordon ökade. Frågan för såväl övningsdeltagarna som ledningen blir därför att sovra, vad är deltagande och vad är övrigt och framför allt, vad är övriga fordon ute efter, är det nyfikenhet eller är det något annat?

Hundförarna var i aktion liksom MC-ordonnanserna. De senare höll kontakt-erna öppna, men fick glädjefnatt vid ett tillfälle och lyckades köra ner ett antal larmminor utanför en förläggingsplats. Minerna var mindre muntra på soldaterna i förläggningen. Telefon och radiokontakt-erna gav träning att tala rätt vilket inte kan övas för mycket, i synnerhet som man numera bokstaverar på engelska.

SPRÄNGLADDNINGAR OCH BOMBER

Hemvärnssoldaterna fick uppleva hur det är att bevaka ett objekt när det plötsligt kommer civila demonstranter och attackerar. Här fick militärpoliserna göra en insats för att lugna ner stämningen. Militärpoliserna fick också reda ut när personer blivit

Jens Andersson, mitten, ger plutonen order: omgruppering till trakten av F7 Sätenäs.

omhändertagna och skyddsvisiterade så detta moment skett i vederbörlig ordning. Ett reportageteam från Sveriges Radio, de påstod åtminstone det, dök upp och började filma mot område där det rådde fotoförbud och kameran beslagtogs. Personer med sprängladdningar upptäcktes och togs om hand. Bomber upptäcktes också på några känsliga ställen. Misstänkta klädspersedlar fanns på platser där de absolut inte skulle finnas, och ”onyktra” personer störde på andra håll.

Sedan gällde det att alla soldater fick mat, detta kunde ibland hänga upp sig och då fick man improvisera, maten måste till krigarens mage.

Avslutningen fick ett pampigt inslag då hemvärnets musikkår Skaraborg ställt upp hela orkestern vid slutgenomgången och framförde en bukett musikstycken var efter kompanierna marscherade ut till tonerna av marschmusik.

ALLA NÖJDA

Efter övningen uttryckte bataljonschefen för Kinne sin sammanfattning sålunda; bataljons olika delar och flyggruppen från Kåkind bataljon har på dessa dagar höjt sin förmåga att skydda och bevaka viktiga anläggningar, militära som civila. Stort tack till alla soldater och befäl liksom specialister från frivilligorganisationerna. Särskilt tack till grannbataljonen Kåkind

LYCKAD INTRO GER UTDELNING

■ Jimmy Bengtsson var med om introduktionsutbildningen som Skaraborgsgruppen hade för värnpliktiga förra året. Det var en framgångsrik satsning. Inte bara Jimmy Bengtsson utan 14 kompisar skrev på för hemvärdet och hamnade i 3516. Insatskompaniet.

– Det var en jättebra intro, säger Jimmy Bengtsson.

Han har vänner i hemvärdet och hade redan under värnplikten funderingar på att gå med.

– Intron blev den tändande gnistan för mig att skriva på. Det var smidigt, bara att kliva på.

Jimmy var granatgevärsskytt på P4 och hanterar nu en Ak 4.

– Omställningsutbildningen från Ak 5 till Ak 4 fick jag på intron, inga konstigheter men det är mer kräm i Ak 4:an, säger han.

Jimmy har också bekantat sig med Ksp 58.

Han var med om en skjuthelg i Kråk och det var nytt för honom. Han ser en skillnad mellan värnplikten på P4 och hemvärdet.

– Här är det mer eget. Jag får ta eget ansvar och det är en friare atmosfär, säger han.

Jimmy Bengtsson är en av många soldater som kom med i hemvärdet efter Skaraborgsgruppens intro förra året.

PL

för lånet av flyggruppen och insatssoldater.

Från hemvärdarnas sida framfördes att övningen varit givande och gett många positiva erfarenheter, mycket tack vare bra instruktörer och bra orderunderlag.

Sammanfattningsvis konstaterades att

man fick öva huvuduppgiften, att skydda objekt, och deltagarna ansåg övningen relevant och var nöjda med det de fick ut av tiden. Rikshemvärnschefen uttryckte sin uppfattning att övningen varit bra.

ROLF LARSSON

Vakna chefer och soldater

**Tidningen Hemvärdet följde med en pluton under Skaraborgsgruppens övning. Det är torsdag kväll och soldaterna skriver in sig. Kompani-
chefen Jens Söder samlar plutoncheferna för order på kaserngården på P4.**

TEXT & FOTO: PER LUNQE

■ – Då så, mina vänner. Ni ska ingruppera soldaterna som kommer. Jag vill att ni utser förare till fordonen, med fordonsnummer och behörighet. Varje förare ska föra personligt tidkort. Senast 20:00 vill jag veta personalstatus. Är det avtalspersonal: hur många, vilken organisation. Inlämning av vapen bör ske snarast, säger Jens Söder och ser lugnt på sina plutonchefer.

Ordergivningen fortsätter och soldaterna samlas på utsidan av kasernen för att Petera grundläggande vapenhantering.

Fredag morgon. Soldaterna plockar ut sina vapen. Terrängbilar och de pickuper som testas för användning i hemvärdet står bredvid kassunerna. Soldaterna sitter upp och samtidigt som flaggan hissas i solskenet ackompanjerad av trumpet sätter

Kinne insatskompani iväg mot Skövde skjutfält. I kön kör Frank MacLellan, med fyra utlandstjänstgöringars erfarenhet i ryggen. Han liksom många andra på utbildningsgruppen och kompaniet har varit ute på mission. Det visar sig att denna erfarenhet sätter positiva spår på uppträdet under övningen.

DRILLNING

Dagen är vikt för utbildning med skarp ammunition. Hans Eriksson har planerat insatskompaniets del av övningen och påbörjade den i början av januari. Vadsbo Insatspluton övar instinktivskytte på skjutfältets plats. Här drillar Marcus Alexandersson truppen i grunderna. Han går igenom säkerheten och fortsätter:

Instinktivskytte drillas. Varje moment repeteras, jaktskyttar ska omprogrammeras.

– Instinktivskytte. Är det någon som inte vet vad det innebär?

Två händer åker upp.

– Det har kommit ur erfarenhet från snabba förlopp och korta avstånd upp till 30 meter. Det bygger på hur människor reagerar under fara. I stället för som vid jaktskytte utnyttjar vi det sätt kroppen reagerar på. Det här är inget precisionskytte. På min visselsignal, sjunk ihop, vapnet upp!

Plutonen sjunker ihop och det ser inte ut som 20 Rambos. Det ser ganska taffligt ut, men skyttarna poserar inte i en audition för Die Hard 5. De lär sina kroppar och reflexer ett rörelsemönster som ska harmonisera med den rädsla de kommer att känna den dag de ska använda sitt vapen i en skarp situation.

DET LUKTAR KRUT

Skyttarna laddar och ställer sig på linje mot de solupplysta helfigurerna. Marcus Alexandersson blåser åter i pipan och de distinkta smållarna från Ak 4:orna som filteras i Peltor-hörselskydden dränker det muntra fågelkvittret i skogsdungen till vänster om helfigurerna. Det luktar krut. Det luktar hemvärn.

Vapnen studsar mot skyttarna av rekylkraften och kulorna river upp det brända gräset på andra sidan figurerna. Det dammar och grästovor slits upp.

Hasse Månsson kom hem från FS15 i Afghanistan i julis och har tvingats låna ett vapen för denna övning. Han har inte skjutit in det och får dålig träffbild när han grovsiktar med rödpunkten. Vid andra serien gör han just som en instinktivskytte ska göra och siktar med båda ögonen öppna över rödpunktssiktet. Träffbilderna blir bättre.

Marcus Alexandersson vill öva truppen mycket mer. Det tar tid att gå från jakt till instinktivskytte. Men tiden är begränsad. Det blir fyra timmar denna förmiddag.

På eftermiddagen övar plutonen i två troppar framryckning och försvar av tagen

terräng. Efter säkerhetsgenomgång går Marcus Alexandersson igenom troppens agerande – ordergivning, eldförberedelser, eldangivelser, eldöppning, reka växelstridsställning ...

Troppen framrycker i skogen mot fältet. Låga ställningar. Framme vid fältet ligger soldaterna som limmade papper mot marken. Det är tyst. Det är lugnt. Inget händer på fältet. Fåglar kvittrar. Då.

”Skyttar höger gula huset!” Observatören ger hals. Ak 4-orna går igång liksom kulsprutan. ”Skyttar klockan 12!”

Snart är Saab-målen nerskjutna och troppen rör sig snabbt mot sin växelstridsställning. Momentet utvärderas.

Fredag kväll samlar åter Jens Söder sina plutonchefer. Charlie-plutonen får order att gruppera vid bygdegården Skogshyddan utanför F7. Plutonen ska vara larmstyrka intill söndag och beredd rondera objekt. Plutonen förses med sändare. Markstridsskolan följer och utvärderar övningen. Med sändarna kan kompaniets och plutonens rörelser kopplat med order och radiosamband registreras i realtid.

Plutonen sitter upp och kommer fram till en avtagsväg som visar sig vara fel när mörkret har lagt sig. En oförstående bonde tittar ut från köksfönstret när fordonen rycker fram tio meter från fönstret. Har han fått oväntat besök? Är det dags att sätta fart på Gevalia-kaffet? Nej, det är det inte. Plutonen fortsätter och hittar rätt avtagsväg.

Bygdegården genomsöks. Här hittar gruppchefen Andreas Jansson en figurant. Denne följer motvilligt anvisningarna. Han lyckas prestera förnamn, efternamn och bostadsort. Andreas Jansson rapporterar per radio till plutonchefen Jens Andersson och konstaterar slutligen:

– Han är berusad och verkar vara trött på det mesta.

Jens Andersson spelar inte med förutsättningen att bygdegården skulle vara försätsminerad. Spelupplägget är fred. Det är lugnt och plutonen ska inte bli över-

taggad. Det blir ingen ”over kill” i natt.

Lördag morgon är det åter lugnt vid Skogshyddan. Jens Andersson håller igång plutonen med övningar medan Andreas Jansson övar patrullering med sin grupp. 12:48 får han order: Plutonen ska genom-söka ett objekt, FA3 och påbörja bevakning.

MITT I IDYLLEN

På plats när plutonen kommer fram är Ecke Nilsson, chef Skaraborgs utbildningsgrupp. Jens Andersson och hans soldater sitter av. Plutonen befinner sig, visar det sig, mitt i Svenska Hem. Idyllen är fullständig. En mamma och treårig son tittar nyfiket på soldaterna från sin trädgård nära FA3. Ecke Nilsson påbörjar socialpatrolling. Han går ner till knästående och berättar för mamma och treårig son om hemvärdet.

Soldaterna rycker fram mot objektet FA3, Grästorps Maskintjänst. Nu visar sig verkligheten ta över.

I den övningsförutsättning som Hans Eriksson jobbade med var detta inte en dag då Grästorps Maskintjänst skulle ha marknadsdag och visa kunder sina maskiner. Det var inte tänkt att besökarna skulle mingla omkring i massor. Det var inte tänkt att korv och vildsvin skulle grillas. Det var inte tänkt att småberusade och i sommarvärmen pratglada element i husvagn skulle ge Charlie India goda råd om var man kunde tänka sig minerade områden. Men liksom i krig får Charlie India leva med detta.

Vid genomsöket runt objektet finner en grupp med hjälp av hundekipage en figurant. Plutonen fullgör sitt uppdrag och omgrupperar till F7.

Söndagen avrundas med skanderande demonstranter utanför F7:s grindar. ”Lägg ner hemvärdet” skallar ropen. Nu har varken Jens Andersson eller någon annan i hemvärdet några tankar på att packa ihop. I stället förbereder de sig för nästa övning. □